

роди, понеже тѣ турили основа на азбуката, литературата и богослужението на славянския отечественъ езикъ. Братята *Константинъ* и *Методий* се родили въ Солунъ, който достигналъ тогава вече голѣмо значение поради търговията и учебнитѣ си заведения. Баща имъ Левъ, богатъ и знатенъ човѣкъ, заемалъ длѣжността друнгарий (воененъ началникъ) при солунския стратегъ. Твърде вѣроятно е, че тѣ били отъ славянски произходъ, особено ако имаме предъ очи тѣхната литературна дейностъ на славянска почва и необикновената имъ способностъ къмъ изучаване на езици; кръвнитѣ гърци винаги се отличавали съ голѣма неспособностъ не само къмъ изучаване на славянския езикъ, но изобщо и на всички останали чуждестранни езици. Въ това време на гръцка служба се намирали много славяни. Отъ славянски произходъ били сѣщо тѣй патриархъ Никита (766—780³), Дамянъ, ковчежникъ на императора Михаилъ III, императоръ Василий Македонецъ и др.

Константинъ (род. 827 год.) следъ смъртта на баща си въ 842 година, когато билъ на 14 години, билъ изпратенъ въ Цариградъ заедно съ младия Михаилъ III, да се възпитава подъ ръководството на патриархъ Фотий. Още тогава у него се проявило наклонностъ къмъ усамотение и скроменъ нравъ. Поради това нему най-много се харесвалъ животътъ на духовното съсловие, на който и посветилъ себе си. Той рано се отличилъ съ своята ученостъ и поради това билъ назначенъ за патриаршески библиотекаръ, а после за учител по философия. Понеже отлично познавалъ източнитѣ езици, поръчали му на 851 година да отиде като пратеникъ въ държавата на Халифа.

Методий билъ свѣтски човѣкъ. Поради неговото значение въ околноститѣ на Солунъ, императорътъ му повѣрилъ управлението на едно славянско княжество⁴, което се намирало (споредъ мнението на Дринова) вѣроятно въ Тесалия, която принадлежала тогава още на славянитѣ. Нѣколко години по-късно Методий се отреклъ отъ свѣтския животъ и постѣпилъ монахъ въ Олимпийския манастиръ. Тукъ при него дошълъ сѣщо и братъ му и отъ тогава тѣ вече не се раздѣляли. Когато князътъ на хазаритѣ, които живѣли въ донскитѣ степи, поискалъ отъ императора да му прати нѣкой ученъ, който да му обясни, кое отъ тритѣ вѣроизповѣдания — мохамеданско, юдейско или християнско, е съгласно съ истината, при него били изпратени солунскитѣ братя. Константинъ изучилъ хазарския езикъ и сполучилъ да обърне хана въ християнство. Освенъ това, той открилъ още въ Херсонъ мощитѣ на св. Климента римски († 102 г.). Тогава Ростиславъ сѣщо се решилъ да иска за себе си християнски апостоли отъ Цариградъ. Макарь и отдавна много мисионери, особено нѣмци отъ епархиитѣ пасавска и залцбургска, да проповѣдвали въ Панония и Моравия, ала нѣмали голѣмъ успѣхъ. При това князътъ, като се е стремѣлъ къмъ политическа самостоятелностъ, не могълъ да подчини своята държава въ духовно отношение на съседитѣ си. Къмъ края на 862 година императоръ Михаилъ изпратилъ Константина и Методия при Ростислава. Предполагатъ, че Константинъ още по-рано (споредъ Храбра, въ 855 год.) изнамѣрилъ славянската азбука; споредъ други, той дори тогава превелъ нѣкои части отъ Св. Писание, именно евангелието отъ Йоанна. Въ Велеградъ, столицата на Моравия, братята били радушно приети отъ княза и народа (863). Тѣхната дейностъ се наченала съ проповѣждане словото Божие на славянски езикъ, съ обучение на младитѣ моравци въ християнската вѣра и съ превода на свещенитѣ книги. Въ сѣщото време, когато Борисъ водилъ преговори съ франкитѣ, християнската вѣра бърже се разпространила между панонскитѣ и моравскитѣ славяни.

Борисъ разбралъ, че безъ християнството неговата държава нѣма да се задържи дълго срѣдъ могъщитѣ християнски съседи франки, моравци